

Raadsvoorstel

Status: Voorbereidend besluitvormend

Agendapunt:	6
Onderwerp:	Gemeentelijk Rioleringsplan Dalfsen 2022-2026
Datum:	12 oktober 2021
Portefeuillehouder:	drs. R.W.J. van Leeuwen
Decosnummer:	1350
Informant:	Tamar Meibergen t.meibergen@dalfsen.nl (0529) 48 83 65

Voorstel:

1. Het Gemeentelijk Rioleringsplan 2022-2026 vast te stellen.
2. Instellen van de voorziening exploitatie riolering.

Inleiding:

Het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) beschrijft het beleid op gebied van riolering en waterbeheer. Specifiek gaat het hierbij om de wettelijke zorgplichten voor stedelijk afval-, grond- en hemelwater. Het beleid, beheer en de meerjarige financiële gevolgen zijn programmatisch vastgelegd. Vanuit de Wet Milieubeheer (Wm) heeft de gemeente een verplichting voor het hebben van een actueel GRP. Daarbij spelen we in op nieuwe ontwikkelingen die onze zorgplichten raken, zoals klimaatverandering en de invoering van de Omgevingswet. Het oude GRP verloopt op 1 januari 2022 en wordt daarom nu vervangen door het nieuwe GRP 2022-2026. Het in 2020 vastgestelde Klimaatadaptatieplan en de motie hierop van 14 december 2020 is bij de opstelling van het GRP betrokken.

Argumenten:

1.1 Het hebben van een GRP is een wettelijke verplichting en voldoet aan ons gemeentelijk beleid voor Klimaatadaptatie.

Zoals hierboven al genoemd is, is het hebben van een GRP een wettelijke verplichting. Als de gemeente Dalfsen een GRP heeft voldoen we aan de wettelijke vereisten uit de Wet Milieubeheer. Daarmee geven we invulling aan onze zorgplichten voor stedelijk afval-, grond- en hemelwater. Daarnaast voldoen we met dit GRP ook aan maatregelen die veranderingen in het klimaat tegengaan. Het GRP kan daarom ook deels gezien worden als uitvoeringsmaatregel van het in 2020 vastgestelde beleidsplan Klimaatadaptatie. Verderop in dit raadsvoorstel gaan we daar nader op in.

1.2 De huidige ambitie en beleidsrichting is helder, houden we vast en bouwen we verder uit.

Met dit GRP is voortgeborduurd op de ambitie en beleidsrichting uit voorgaande Gemeentelijk Rioleringsplannen, te weten: "spaarzaam en betrouwbaar daar waar het moet en vooruitstrevend met een eigen verantwoordelijkheid voor de burger daar waar het (eenvoudig) kan". Daarnaast sluit dit GRP aan bij het beleidsplan integraal beleid openbare ruimte, waar de ambitie is om voor de omgeving kwaliteitsontwikkeling in gang te zetten, waarbij elk project en activiteit bijdraagt aan de verbetering van de leefomgeving. De benodigde (beheer- en onderhouds) -activiteiten genoemd in dit GRP dragen bij aan het verbeteren van deze leefomgeving. Een beleidsmatige aanvulling op het vorige plan is de toevoeging met betrekking tot klimaatverandering en klimaatadaptatie, dit is verder uitgelicht in argument 1.4

1.3 Het GRP kent een aantal beleidsdoelen.

Voor de geformuleerde beleidsdoelen beschrijven we wat we willen bereiken, welke activiteiten hiervoor ontplooid worden en welke resultaten we gaan behalen. Hiermee wordt invulling gegeven aan de door de wet aan ons gegeven zorgplichten en de ambitie van de gemeente Dalfsen. De beleidsdoelen zijn:

- Een klimaat robuust Dalfsen in 2050
- Inwoners, bedrijven en partners in de regio stimuleren tot het (eveneens) treffen van klimaatadaptatiemaatregelen.
- Zorgen voor inzameling en transport van stedelijk afvalwater.
- Zorgen voor inzameling en verwerking van hemelwater (voor zover dit niet verlangd kan worden van de eigenaar).
- Zorgen dat (voor zover mogelijk) het grondwater de bestemming van een gebied niet structureel belemmert.

In het GRP zijn deze beleidsdoelen vertaald naar indicatoren, om te meten of we op schema liggen wat betreft realisatie van de doelstellingen.

1.4 Het GRP beschrijft de ambities voor klimaatbestendigheid en geeft invulling aan de motie van 14 december 2020 over het beleidsplan klimaatadaptatie Klimaatrobuust Dalfsen 2021-2025.

Zoals in de inleiding benoemd is er in dit GRP extra aandacht voor maatregelen tegen het veranderende klimaat. De zeespiegel stijgt steeds sneller, de gemiddelde temperatuur gaat wereldwijd omhoog, en de weersextremen worden steeds groter. Het wordt in de nabije toekomst droger en tegelijkertijd wordt de kans op intensieve en extreme neerslag groter (zoals we ook afgelopen 4 juli hebben kunnen ervaren in Dalfsen) en gaan hittegolven vaker voorkomen.

Met het Nationale Deltaprogramma is een belangrijke stap gezet om Nederland klimaatbestendiger te maken, maar hiermee zijn niet alle bedreigingen van klimaatverandering gedekt. De effecten van klimaatverandering zijn heel divers en brengen bovendien kansen met zich mee.

Vanuit de landelijke afspraken moet elke gemeente vanaf 2020 klimaatadaptatie opgenomen hebben in beleid en vanaf 2050 klimaat adaptief zijn. Er zijn stresstesten uitgevoerd in de gemeente Dalfsen om knelpunten op het gebied van wateroverlast en hittestress te bepalen. Vervolgens is met behulp van onder andere dialogen met stakeholders het klimaatadaptatieplan Klimaatrobuust Dalfsen 2021-2025 ontwikkeld, dit plan is in 2020 vastgesteld door uw raad. De beleidsuitgangspunten voor wateroverlast worden met dit GRP verder uitgewerkt en concreet gemaakt. Hiermee is ook invulling gegeven aan de motie van 14 december 2020 over het beleidsplan klimaatadaptatie klimaatrobuust Dalfsen 2021-2025. Hierin is verzocht om de doelstellingen te concretiseren en de monitoring te ondersteunen met een concrete lijst van op te lossen punten (zie bijlage 1). Deze wateroverlastaandachtspunten zijn na verdiepend onderzoek op de genoemde wateroverlastaandachtspunten in het plan Klimaatrobuust Dalfsen 2021-2025 en de praktijkstresstest van 4 juli 2021 vastgesteld. De ambitie is om ruim voor 2050 door middel van meekoppelen de aandachtspunten te verbeteren. In de periode 2023 tot 2027 wordt jaarlijks € 150.000 gereserveerd binnen de voorziening om meekoppel kansen te kunnen benutten.

Door het rijk worden impuls gelden beschikbaar gesteld voor klimaatadaptatie. Voor Dalfsen is € 370.000 beschikbaar. Dit geld kan worden aangevraagd voor “nieuwe” klimaatprojecten, of het versneld uitvoeren van projecten. In de zomer van 2022 wordt hier een aanvraag voor ingediend.

1.5 De totale heffingsinkomsten hebben een beperkte stijging.

De totale heffingsinkomsten gaan iets stijgen. Dit betekent voor inwoners dat hun lasten beperkt gaan stijgen exclusief inflatie gaat de stijging 1% per jaar bedragen en inclusief verwachte inflatie is dit circa 2,7% per jaar. Deze lichte stijging is nodig om toekomstige vervangingspieken en de gereserveerde bedragen voor klimaatadaptatie op te vangen, zonder dat op dat moment de heffing hard hoeft te stijgen. In vergelijking met andere gemeentes is de heffing in de gemeente Dalfsen laag,

1.6 Het GRP is afgestemd met onze partners

Er is afstemming geweest met het waterschap en de provincie over dit GRP. Zij hebben onder ander input geleverd op de concept versie van dit GRP. Dit GRP is ook opgebouwd aan de hand van bouwstenen die zijn opgesteld door het samenwerkingsverband RIVUS. Dit heeft als gevolg dat de GRP's zoveel als mogelijk afgestemd zijn

2.1 Instellen van een nieuwe voorziening exploitatie riolering

Met de instelling van deze voorziening is er sprake twee voorzieningen: een voorziening voor toekomstige (riool)vervangingen en een voorziening exploitatie riolering.

Het doel van de voorziening exploitatie riolering is om over voldoende middelen te kunnen beschikken ter dekking van jaarlijks fluctuerende exploitatielasten van de riolering te kunnen opvangen (zodat volledige kostendekking wordt bereikt).

De andere voorziening heeft als doel de kosten van toekomstige investeringen te kunnen dekken.

Kanttekeningen en risico's

Het niet vaststellen van het Gemeentelijk Rioleringsplan heeft als gevolg dat je als gemeente niet voldoet aan de wettelijke verplichting om een actueel en vastgesteld GRP te hebben en je daarmee als gemeente je wettelijke zorgplichten voor het waterbeheer niet kunt nakomen.

Daarnaast heeft het niet vaststellen van het GRP gevolgen voor het doorvoeren van klimaat adaptieve maatregelen. Dit heeft als mogelijke consequentie dat de gemeente wellicht de impuls gelden misloopt en vertraging oploopt ten aanzien van het realiseren van op weg naar een klimaat adaptieve gemeente in 2050.

Niet vaststellen van dit GRP levert risico's op ten aanzien van de juridische houdbaarheid van de hoogte van de rioolheffing en de voorzieningen. Het GRP geeft een beleidsmatige onderbouwing van investeringen en is daarmee een onderbouwing voor de uitgaven die ten laste komen van de rioolheffing en de rioolvoorziening.

Alternatieven:

Als alternatief kun je kiezen voor onderstaande scenario's:

- Minder zwaar inzetten op klimaat adaptieve maatregelen of juist zwaarder inzetten op klimaat adaptieve maatregelen. De met dit plan gereserveerde € 750.000 is niet voldoende om de wateroverlastaandachtspunten autonoom te verbeteren. De kosten voor het autonoom en robuust verbeteren van de aandachtspunten zijn begroot op € 4,3 miljoen. Ook is het bedrag niet voldoende om in de komende jaren bij elke herinrichting klimaat adaptieve maatregelen te nemen. Op het moment dat zich kansen voordoen wordt u hierover geïnformeerd via afzonderlijke projectvoorstellen.
- Minder sparen in de voorziening voor toekomstige vervangingen. Op de korte termijn levert dit een lagere kostendekkende rioolheffing op, maar dit heeft op de langere termijn natuurlijk gevolgen. Als er onvoorziene kosten optreden of de grote (vervangings)werkzaamheden plaatsvinden moeten de inwoners ineens een aanzienlijk hogere heffing betalen. Dit GRP geeft een onderbouwing voor de heffing, maar de definitieve vaststelling van de rioolheffing vindt plaats middels de vaststelling van de belastingverordening.

Duurzaamheid:

De bijdrage van een goede riolering aan de volksgezondheid en aan een duurzame omgeving is groot en het publieke besef hierover is niet vanzelfsprekend. Dit brengen we met het vast te stellen GRP opnieuw onder de aandacht bij de raad.

Bij nieuwe ontwikkelingen kiezen we zoveel mogelijk voor een duurzame inrichting met afkoppelen en een gescheiden stelsel, oppervlakkige afstroming en het gebruik van wadi's, om ziekten en ongedierte te voorkomen. Ook het beheer en onderhoud van bestaande riolering gebeurt duurzaam.

Zoals hierboven al genoemd wordt er in dit GRP rekening gehouden met maatregelen omtrent klimaatadaptatie en duurzaamheid. Zo werken we volgens de barmeter duurzaam terrein beheer en hebben wij hiervoor, als enige gemeente in Nederland, een gouden certificaat in bezit.

Financiële dekking:

Dit GRP valt onder programma acht: duurzaamheid en milieu.

Door middel van de rioolheffing ontvangt de gemeente de financiële middelen voor het onderhouden en investeren in het rioleringsnetwerk en bijbehorende voorzieningen. De inkomsten voor toekomstige investeringen storten wij in een voorziening. In het beleidsplan hebben wij de prognose van de uitgaven opgenomen. Deze prognose strookt met de stand van de voorziening.

De jaarlijkse dotatie in de voorziening is variabel omdat we de heffing egaal willen laten stijgen. Tijdens de planperiode is de dotatie gemiddeld €550.000. In deze dotatie zitten ook de spaarbedragen die bedoeld zijn voor klimaat adaptieve maatregelen. Voor de gemeentelijke begroting is dit kostenneutraal.

De financiële consequenties van dit plan worden verwerkt via de reguliere planning en control cyclus en zijn niet meegenomen in de programma begroting van 2022-2025. Gelet op tijdstip van opstellen van deze begroting en vaststelling van het GRP was dat niet mogelijk. Gelet op de geringe mutaties, die per saldo budgettair neutraal zijn, worden de aanpassingen voor 2022 verwerkt in de 1^e berap van 2022. Vaststelling van het GRP heeft geen invloed op het tarief voor 2022.

Communicatie:

In het opstellen en aanpassen van voorgaande GRP's zijn inwoners uitvoerig meegenomen en geïnformeerd. Voor dit GRP is dit niet gebeurd aangezien dit GRP een voortzetting van beleid is en er geen grote wijzigingen plaatsvinden. Voor de plannen omtrent klimaatadaptatie (klimaat robuust Dalfsen) zijn bewoners wel meegenomen en dit GRP sluit aan op deze klimaat adaptieve maatregelen. Het GRP gaat uiteindelijk op en vindt aansluiting in de plannen en programma's die gemaakt zijn en worden vanuit de omgevingswet.

Het GRP wordt voorgelegd aan het waterschap en de provincie, zoals hierboven al is aangegeven. De vaststelling van het plan wordt kenbaar gemaakt middels een persbericht in Kernpunten. Er kan geen bezwaar worden aangetekend tegen het GRP.

Vervolg:

Publieke bekendmaking van de vaststelling van het plan.

Er moet kenbaar worden gemaakt dat er nieuw plan is d.m.v. een persbericht. Dit document wordt ook ter inzage gelegd bij het gemeentehuis

Bijlagen:

1. Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) Dalfsen 2022-2026

Burgemeester en wethouders van Dalfsen,

de burgemeester,
drs. E. van Lente

de gemeentesecretaris /algemeen directeur,
Ing. S.A.D.C. van Geffen

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Dalfsen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 12 oktober 2021, nummer 1350;

overwegende dat de Wet Milieubeheer de gemeente verplicht tot het vaststellen van een gemeentelijk rioleringsplan en voorschriften geeft ten aanzien van de inhoud van dit plan;

gelet op de kanttekeningen over de noodzaak van een GRP met betrekking tot financiële onderbouwing van de rioolheffing;

gezien de snelheid van de ontwikkelingen op gebied van klimaatadaptatie en de noodzaak tot meer flexibele aanpak van de uitdagingen;

b e s l u i t :

1. Het Gemeentelijk Rioleringsplan 2022-2026 vast te stellen.
2. Instellen van de voorziening exploitatie riolering

Aldus besloten door de raad van de gemeente Dalfsen in zijn openbare vergadering van 29 november 2021.

De raad voornoemd,

de voorzitter,
drs. E. van Lente

de griffier,
J. Leegwater MSc